

Declarația finală a Summit-ului de la Bruxelles

1. Noi, șefii de stat și de guvern ai celor 29 de state membre ale Alianței Nord-Atlantice, ne-am reunit la Bruxelles, într-un moment în care securitatea națiunilor noastre și sistemul internațional bazat pe norme sunt amenințate. NATO va continua să facă toate eforturile pentru asigurarea păcii, securității și stabilității întregului spațiu euro-atlantic. Suntem uniți în angajamentul nostru față de Tratatul de la Washington, față de scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite (ONU), precum și față de legătura transatlantică, care este vitală. Suntem hotărâți să protejăm și să apărăm securitatea noastră indivizibilă, libertatea noastră și valorile noastre comune, inclusiv libertatea individuală, drepturile omului, democrația și statul de drept. NATO rămâne fundamentul unei apărări colective puternice și forumul transatlantic esențial pentru consultări pe teme de securitate și pentru decizii între aliați. Alianța va continua să promoveze o abordare de tip 360 de grade a securității și să îndeplinească în mod eficient toate cele trei sarcini fundamentale stabilite în conceptul Strategic: apărarea colectivă, gestionarea crizelor și securitatea prin cooperare. NATO este o Alianță defensivă. Principala responsabilitate este aceea a protejării și apărării teritoriului și populației împotriva unui atac. Orice atac împotriva unui aliat va fi considerat un atac împotriva tuturor, conform articolului 5 din Tratatul de la Washington. Vom continua să fim uniți și să acționăm împreună, pe baza solidarității, a obiectivelor comune și a unei partajări echitabile a responsabilităților.

2. Ne confruntăm cu un mediu de securitate periculos, imprevizibil și fluid, cu provocări și amenințări durabile care emană din toate direcțiile strategice, de la actori statali și non-statali, de la forțe militare; și de la atacuri teroriste, cibernetice și hibride. Acțiunile agresive ale Rusiei, inclusiv amenințarea și utilizarea forței pentru atingerea obiectivelor politice, reprezintă o provocare la adresa Alianței și subminează securitatea euro-atlantică și sistemul internațional bazat pe norme. Instabilitatea și persistența crizelor în întreaga regiune a Orientului Mijlociu și Nordului Africii alimentează terorismul. De asemenea, contribuie la migrația ilegală și traficul de ființe umane. Criza actuală din Siria are un efect direct asupra stabilității regiunii și securității Alianței în ansamblul său. Ne confruntăm cu provocări hibride, inclusiv campanii de dezinformare și activități cibernetice răuvoitoare. Proliferarea armelor de distrugere în masă și tehnologiile avansate în domeniul balistic continuă, de asemenea, să amenințe securitatea națiunilor noastre. Din această perspectivă, unitatea și solidaritatea noastră sunt mai puternice ca niciodată; vom lua toate măsurile necesare pentru asigurarea apărării noastre colective.

3. Reafirmăm sprijinul nostru ferm pentru toate aspectele Angajamentului pentru cheltuielile de apărare, agreeat la Summit-ul din Țara Galilor și pentru transmiterea de planuri naționale credibile în vederea implementării acestuia, inclusiv previziunile orientative pentru creșterea bugetului până în 2024, capacități planificate și contribuții. Partajarea echitabilă a responsabilităților reprezintă un pilon de bază al coeziunii, solidarității, credibilității și capacității Alianței de a respecta angajamentele prevăzute în articolele 3 și 5. Salutăm progresul considerabil înregistrat de la Summit-ul din Țara Galilor cu patru ani consecutivi de creștere reală a cheltuielilor de apărare ale statelor aliate, altele decât SUA. Toți aliații au început să crească bugetul pentru apărare în termeni reali, iar două treimi dintre aliați au planuri naționale elaborate pentru a cheltui 2% din PIB pentru apărare până în 2024. Mai mult de jumătate dintre aliați cheltuiesc mai mult decât 20% din bugetul de apărare pe programe de înzestrare, inclusiv cercetare și dezvoltare și, potrivit planurilor lor naționale, 24 dintre aliați vor atinge ținta de 20% până în 2024. Aliații au rezultate mai bune în ceea ce privește capacitățile sofisticate și substanțiale pe care le cerem și își îmbunătățesc operativitatea, capacitatea de dislocare, sustenabilitatea în teren și interoperabilitatea forțelor. Numărul activităților în care suntem angajați a crescut și aliații continuă să contribuie cu forțe și capacități valoroase, în beneficiul securității spațiului euro-atlantic prin operațiile, misiunile și alte activități ale NATO, precum și prin operații și misiuni derulate sub autoritate națională și sub cea a altor organizații. Luând act de planurile naționale care există astăzi, apreciem progresul fără precedent și recunoaștem că mai sunt multe lucruri de făcut. Ne afirmăm angajamentul pentru îmbunătățirea echilibrului în ceea ce privește partajarea costurilor și a responsabilităților ce revin unui membru al Alianței.

4. De peste două decenii, NATO a lucrat pentru a construi un parteneriat cu Rusia, inclusiv prin mecanismul Consiliului NATO-Rusia (NRC). Activitățile și politicile recente ale Rusiei au redus stabilitatea și securitatea, au sporit gradul de imprevizibilitate și au schimbat mediul de securitate. În timp ce NATO își respectă angajamentele internaționale, Rusia a încălcat valorile, principiile și angajamentele care stau la baza relației NATO-Rusia, așa cum sunt subliniate în Documentul de Bază al Consiliului Parteneriatului Euro-Atlantic, semnat în 1997, în Actul Fondator NATO-Rusia, precum și în Declarația de la Roma din 2002, a distrus încrederea în însăși miezul cooperării noastre și a contestat principiile fundamentale ale arhitecturii globale și euro-atlantice de securitate. Deciziile pe care le-am luat sunt în deplină concordanță cu angajamentele internaționale pe care ni le-am asumat și, prin urmare, nu pot fi considerate de nimeni ca fiind contrare Actului Fondator NATO-Rusia.

5. Reafirmăm deciziile referitoare la Rusia pe care le-am adoptat cu prilejul Summit-urilor din Țara Galilor și de la Varșovia. Vom continua să răspundem mediului deteriorat de securitate prin întărirea posturii noastre de descurajare și apărare, inclusiv printr-o prezență avansată în estul Alianței. De asemenea, am suspendat toate activitățile de cooperare practică civilă și militară dintre NATO și Rusia, rămânând în același timp deschiși dialogului politic. NATO nu caută confruntarea și nu reprezintă o amenințare pentru Rusia.

6. Mediul de securitate euro-atlantic a devenit mai puțin stabil și predictibil ca urmare a anexării ilegale și ilegite a Crimeii de către Rusia și a destabilizării în curs de desfășurare a estului Ucrainei; posturii militare a Rusiei și activităților militare provocatoare ale acesteia, inclusiv în apropierea granițelor NATO, cum ar fi dislocarea de rachete moderne cu capacitate duală în Kaliningrad, violările repetate ale spațiului aerian Aliat și continuarea acumulărilor militare în Crimeea; investițiilor semnificative în modernizarea forțelor strategice ale acesteia; retoricii sale nucleare iresponsabile și agresive; exercițiilor sale ample și de alertare desfășurate fără notificare; și creșterii numărului exercițiilor cu dimensiune nucleară. Toate acestea sânt

amplificate de violarea continuă, neimplementarea și eludarea, de către Rusia, a numeroase obligații și angajamente în domeniul controlului armamentelor și măsurilor de consolidare a încrederii și securității. De asemenea, Rusia generează provocări la adresează securității și stabilității euro-atlantice prin acțiuni hibride, inclusiv prin încercarea de interferare în procesele electorale și încălcarea suveranității națiunilor noastre, cum a fost cazul în Muntenegru, prin campanii de dezinformare pe scară largă și activități cibernetice malițioase. Condamnăm atacul de la Salisbury, din Marea Britanie, cu întrebuintarea agentului neuro-toxic de tip militar și luăm notă de faptul că Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice (OPCW) a confirmat întrebuintarea unui agent neuro-toxic. Marea Britanie apreciază că, foarte probabil, Federația Rusă a fost responsabilă de acest atac și că nu există o explicație alternativă plauzibilă. Suntem solidari cu Marea Britanie în această evaluare.

7. Reiterăm sprijinul pentru integritatea teritorială și suveranitatea Ucrainei, Georgiei și a Republicii Moldova în cadrul granițelor acestora recunoscute pe plan internațional. În conformitate cu angajamentele sale internaționale, facem apel la Rusia să își retragă forțele staționate în cele trei țări fără consimțământul acestora. Condamnăm cu fermitate anexarea ilegală și ilegitimă a Crimei de către Rusia, anexare pe care nu o recunoaștem și nu o vom recunoaște. Discriminarea tătarilor din Crimeea și a membrilor altor comunități locale trebuie să înceteze. Trebuie să li se permită structurilor internaționale de monitorizare să își desfășoare activitatea lor esențială pentru protejarea drepturilor omului. Cerem implementarea deplină a Acordurilor de la Minsk de către toate părțile și sprijinim eforturile formatului Normandia și ale Grupului de Contact Trilateral. Răspunsul NATO vine în sprijinul acestui efort general, care include sancțiuni decise de Uniunea Europeană (UE), G7 și alții, pentru a promova o soluționare pașnică a conflictului și a răspunde acțiunilor Rusiei. Adresăm un apel Rusiei să înceteze orice sprijin politic, financiar și militar pentru grupurile militante, să înceteze intervenția militară în regiunile Donetsk și Luhansk, să își retragă trupele, echipamentul și mercenarii de pe teritoriul Ucrainei și să revină în cadrul Centrului Comun de Control și Coordonare. Suntem profund îngrijorați de faptul că se recurge la tortură și la transferul cetățenilor ucraineni în închisorile din Rusia. Subliniem importanța siguranței și accesului deplin și neîngrădit al Misiunii Speciale de Monitorizare a OSCE până la și inclusiv pe frontiera Rusia-Ucraina. Cerem Rusiei să revină asupra recunoașterii regiunilor din Georgia, Abhazia și Osetia de Sud, drept state independente; să implementeze acordul de încetare a focului din 12 august 2008, mediat de UE, în special retragerea forțelor ruse de pe teritoriul Georgiei; să pună capăt militarizării acestor regiuni; să înceteze construcția de obstacole asemănătoare frontierelor. De asemenea, cerem Rusiei să își retragă trupele de pe teritoriul Republicii Moldova și să continue să se angajeze în mod constructiv în procesul de soluționare privind Transnistria. Ne angajăm să sprijinim reformele democratice și eforturile de edificare a capacităților de apărare ale Republicii Moldova.

8. Rămânem deschiși pentru un dialog periodic, concentrat și substanțial cu o Rusie dispusă să se angajeze pe bază de reciprocitate în NRC, cu scopul de a evita neînțelegerile, evaluarea greșită și escaladarea neintenționată și de a crește transparența și predictibilitatea. Vom continua să urmărim substanțierea dialogului nostru cu Rusia pentru a aborda chestiuni esențiale cu care ne confruntăm. Începând din 2016 am avut șapte reuniuni ale NRC la nivel de ambasadori, care ne-au ajutat să ne comunicăm cu claritate pozițiile. Conflictul din Ucraina și din preajma Ucrainei este, în actualele circumstanțe, primul subiect pe agenda noastră de discuții. Ne menținem angajamentul de a continua practica actuală de informare reciprocă, în cadrul NRC, cu privire la exercițiile militare înainte ca acestea să aibă loc, precum și la postură. Cu toate acestea, deși bine venită, transparența voluntară oferită cu prilejul acestor briefinguri nu se substituie transparenței obligatorii în baza acordurilor existente de control al armamentelor, în special a Documentului de la Viena sub egida OSCE. Salutăm faptul că Rusia folosește din nou liniile de comunicare militară cu NATO. Ne menținem angajamentul de a folosi aceste canale pentru a promova predictibilitatea și transparența și a reduce riscurile; cerem Rusiei să procedeze în mod similar.

9. Continuăm să credem că un parteneriat între NATO și Rusia, bazat pe respectarea dreptului și angajamentelor internaționale, inclusiv așa cum în care acestea sunt reflectate în Actul Fondator NATO-Rusia și Declarația de la Roma, ar avea o valoare strategică. Dar nu putem și nu vom face compromisuri cu privire la principiile care stau la baza Alianței și a securității în Europa și America de Nord. În actualele circumstanțe, regretăm faptul că, în pofida apelurilor repetate ale Alianțelor și ale comunității internaționale ca Rusia să își schimbe direcția, nu sunt întrunite condițiile pentru o astfel de relație. Nu se poate reveni la normalitate (business as usual) până când nu există o schimbare clară și constructivă a acțiunilor Rusiei, care să demonstreze respectarea dreptului internațional, a obligațiilor și a responsabilităților sale internaționale. Vom continua discuțiile strategice pe tema securității euro-atlantice și a abordării noastre în legătură cu Rusia. Organizația Tratatului Atlanticului de Nord va continua să fie transparentă, predictibilă și hotărâtă.

10. Terorismul, sub toate formele și manifestările sale, continuă să prezinte o amenințare directă pentru securitatea populațiilor noastre și pentru stabilitatea și prosperitatea internațională în sens larg. Respingem în mod categoric terorismul întrucât amenință direct valorile care unesc Alianța. Solidaritatea și fermitatea noastră vor triumfa. Suntem hotărâți să continuăm lupta contra terorismului, care a fost abordată printr-un efort coerent, semnificativ și de durată de către întreaga comunitate internațională, implicând un mare număr de instrumente și de actori. În timp ce națiunile dețin principala responsabilitate pentru propria lor securitate și reziliență, NATO aduce valoare adăugată și are un rol de jucat, în complementaritate cu eforturile internaționale mai largi și în concordanță cu legislația internațională și cu scopurile și principiile Cartei ONU. Cooperarea în cadrul Alianței poate consolida eforturile naționale ale Alianțelor și capacitatea acestora de prevenire, diminuare, răspuns și reziliență împotriva actelor teroriste. Condamnăm întregul sprijin financiar pentru terorism. Suntem, de asemenea, atenți la necesitatea de a evalua condițiile favorabile extinderii terorismului. Rolul NATO în lupta contra terorismului este o parte integrantă a abordării omnidirecționale a Alianței în materie de descurajare, apărare și proiectare a stabilității; ca atare, contribuie la cele trei sarcini fundamentale: apărare colectivă, management al crizelor și securitate prin cooperare. Abordarea noastră în ceea ce privește terorismul și cauzele sale sprijină toate Rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite cu privire la combaterea terorismului.

11. Suntem angajați față de rolul sporit al NATO în lupta comunității internaționale împotriva terorismului, inclusiv prin conștientizare și analiză, pregătire și reactivitate, capacități, construirea de capacități, parteneriate, și operații. Vom implementa pe deplin Planul de Acțiuni pe care l-am agreat la reuniunea noastră din mai 2017 și îl vom actualiza până la sfârșitul anului 2018, pentru a-l adapta la prioritățile în schimbare și la amenințările teroriste care apar. Contribuția sporită a NATO la combaterea terorismului trebuie sprijinită în continuare prin resurse umane și financiare, adecvate și sustenabile, așa cum a fost agreat. Bazându-ne pe Programul de Lucru pentru Apărare Împotriva Terorismului vom continua să ne îmbunătățim capacitățile și tehnologiile, inclusiv pentru apărare împotriva dispozitivelor explosive improvizate și împotriva amenințărilor chimice, bacteriologice, radiologice și nucleare (CBRN), și pentru a contracara utilizarea abuzivă a tehnologiilor în scop terorist. Am agreat o nouă politică privind datele biometrice, care, în concordanță cu legile naționale și normele internaționale aplicabile și sub rezerva cerințelor și restricțiilor naționale, va susține în continuare abilitatea noastră de identificare a luptătorilor teroriști și a altor factori de amenințare, precum și de a respecta Rezoluția nr.2396 a Consiliului de Securitate al ONU. NATO este membru al Coaliției Globale pentru înfrângerea ISIL/Daesh, și și-a sporit sprijinul cu avioane AWACS și de realimentare în zbor. NATO va continua, de asemenea, să colaboreze, după caz, cu state partenere și alți actori internaționali, în special UE și ONU, pentru asigurarea valorii adăugate și a complementarității. Din această perspectivă, activitățile noastre de construire de capacități și celelalte activități de parteneriat ajută statele partenere să combată ele însele terorismul și să nu permită teroriștilor să-și găsească refugiu, ceea ce, în schimb, consolidează securitatea NATO. NATO poate completa eforturile internaționale prin expertiza aliată. Cartografierea activităților de construire de capacități contra-teroriste în statele partenere, în cooperare cu statele partenere respective, va ajuta Alianța să determine unde poate aduce o valoare adăugată.

12. Salutăm progresul considerabil înregistrat în ceea ce privește întărirea posturii noastre, în concordanță cu angajamentele din Țara Galilor și de la Varșovia. În timp ce am reînnoit accentul pus pe descurajare și apărare colectivă, ne-am asigurat că NATO își menține capacitatea de a proiecta stabilitate și de a lupta împotriva terorismului. Suntem uniți și fermi în ceea ce privește capacitatea și disponibilitatea pentru apărare reciprocă, și suntem hotărâți să menținem întregul spectru de capacități necesare pentru a oferi Alianței o varietate de opțiuni pentru a fi capabilă să continue adaptarea răspunsului la circumstanțe specifice și să răspundă tuturor amenințărilor, indiferent de unde apar, eventual din direcții multiple și în mai multe regiuni. Pe măsură ce continuăm să asigurăm credibilitatea, coerența și reziliența posturii de apărare și descurajare a Alianței, și capacitatea Alianței de a continua să protejeze libertatea și securitatea tuturor aliaților, creșterea nivelului de reacție, sporirea operativității și îmbunătățirea capacității de reînțărare sunt de importanță strategică. Vom continua să evaluăm elementele militare relevante ale posturii aliate întărite de apărare și descurajare pentru a asigura eficacitatea acestora.

13. Continuăm să asigurăm capacitatea de reacție politică și militară a Alianței, inclusiv prin mai multe exerciții regulate. În acest scop, vom continua să gestionăm în mod activ și coerent postura de ansamblu a Alianței, și să ne consolidăm informațiile, cunoașterea strategică, planificarea anticipativă și procesul decizional. Pentru a gestiona amenințări de securitate în continuă evoluție, am luat măsuri pentru a ne asigura că NATO poate continua să acționeze cu rapiditatea necesară. Salutăm progresul înregistrat în ceea ce privește reforma sectorului de informații, de la momentul deciziei noastre de la Varșovia de a crea poziția de Asistent al Secretarului General și o divizie NATO pentru informații. Vom continua să optimizăm sectorul de informații al NATO pentru a facilita sprijinul relevant și în timp util pentru procesul decizional și operațiile aliate, inclusiv prin includerea prin sisteme de avertizare și informații îmbunătățite, în special în ceea ce privește terorismul, domeniul hibrid și cel cibernetic.

14. Vom continua să revigorăm cultura de operativitate. Ca parte a eforturilor noastre, Aliații continuă să se asigure că NATO are un spectru întreg de capacități și forțe, care sunt antrenate, interoperabile, dislocabile și pregătite să asigure toate cerințele Alianței. Mai mult, astăzi, am agreat lansarea Inițiativei NATO pentru creșterea nivelului de operativitate și răspuns. Aceasta va asigura forțe naționale de un nivel calitativ superior, pregătite de luptă la un nivel de operativitate ridicat, care pot fi puse la dispoziția NATO. Din întreg pachetul de forțe existente, Aliații vor oferi în plus 30 de platforme maritime combatante de mare capacitate, 30 batalioane mecanizate de volum mediu sau mare și 30 de escadrole de luptă, susținute de forțe de sprijin de luptă, care vor fi gata de angajare în 30 zile. Acestea vor fi organizate și antrenate ca elemente ale unor formațiuni combatante extinse, care vor sprijini postura de ansamblu a NATO privind descurajarea și apărarea. Inițiativa NATO pentru creșterea nivelului de operativitate și răspuns va continua consolidarea capacității de reacție rapidă a Alianței, fie pentru reînțărirea aliaților în sprijinul funcțiilor de apărare și descurajare, inclusiv pentru situații de luptă de mare intensitate, fie pentru intervenții militare rapide în situații de criză, atunci când este necesar. De asemenea, va promova importanța operațiilor întrunite sau multi-arme.

15. Postura noastră de descurajare și apărare se bazează pe forțe militare viabile de reînțărare, inclusiv de-a lungul Atlanticului. Urmărind toate direcțiile și toate provocările și amenințările potențiale, vom continua să întărim și să exersăm constant capacitatea Alianței de a reînțări rapid orice aliat care se confruntă cu o amenințare. Nu vom accepta să fim constrânși de niciun adversar potențial în ceea ce privește libertatea de mișcare a forțelor aliate pe dimensiunile terestră, aeriană sau maritimă, în orice parte a teritoriului Alianței. Capabilitățile Alianței, instruirea și exercițiile contribuie la capacitatea noastră de a opera liber.

16. Încă de la Varșovia, am adoptat o serie de măsuri pentru susținerea dislocării și menținerea forțelor aliate și a echipamentului acestora înspre teritoriul Alianței, în interiorul și în afara acestuia. În acest scop, salutăm Planul pentru pregătirea ariei de responsabilitate a SACEUR și vom acorda prioritate maximă implementării acestuia la nivel național. Am agreat îmbunătățirea legislației și procedurilor necesare, consolidarea comerțului și controlului, și sporirea capacităților de transport, și, de asemenea, am recunoscut necesitatea de a moderniza infrastructura în Europa. În plus, astăzi am declarat

capacitatea operațională inițială pentru Mobilitatea aeriană rapidă, care urmărește să permită deplasarea transfrontalieră a forțelor aeriene în termen scurt, în Europa.

17. Suntem determinați să ne întărim abilitatea de a desfășura și susține forțele și echipamentele pe teritoriul Alianței și în afara acesteia și ne propunem să îmbunătățim mobilitatea militară pe uscat, în aer sau pe mare, cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 2024. Aceasta necesită o abordare integrată la nivel guvernamental, inclusiv prin intermediul unor planuri naționale, precum și cooperarea inter-instituțională între actorii civili și militari, pe timp de pace, criză și conflict. Miniștrii Apărării vor evalua, anual, progresul înregistrat.

Ca o prioritate, ne propunem să:

- Reducem timpii de trecere a frontierei și, în acest sens, să acordăm permisele diplomatice pentru deplasări pe cale terestră, maritimă și aeriană în maximum cinci zile, până la finalul anului 2019, și să reducem această perioadă și mai mult pentru forțele de întărire rapidă;
- Identificăm rutele principale și alternative capabile să susțină transporturile militare, până la finalul anului 2018;
- Utilizăm exercițiile adecvate pentru exersarea regulată a mobilității militare;
- Stabilim o rețea între NATO, entitățile naționale, civile și militare, inclusiv punctele naționale unice de contact, până la finalul anului 2019, pentru a facilita și accelera comunicațiile și coordonarea referitoare la trecerea frontierei.

18. Reiterăm faptul că eforturile NATO de asigurare a unei abordări coerente și sinergiilor cu UE în domeniul mobilității militare trebuie continuate, inclusiv în ceea ce privește procedurile, care trebuie să se aplice în mod egal tuturor aliaților.

19. Am agreeat să consolidăm postura de apărare și descurajare a Alianței în toate domeniile. Întărim postura noastră maritimă și am luat măsuri concrete de îmbunătățire a cunoașterii situaționale maritime de ansamblu. Am pregătit evaluări strategice pentru Marea Baltică și Marea Neagră, pentru Atlanticul de Nord și pentru Marea Mediterană. Printr-un program consolidat de exerciții ne vom revigora abilitățile colective de luptă în domeniul naval în arii de interes-cheie, inclusiv în ceea ce privește tehnicile de luptă anti-submarin, operațiile de tip amfibiu și protecția liniilor de comunicații maritime. Postura va asigura, de asemenea, sprijinul pentru forțele de întărire pe mare și de pe mare, dimensiunea transatlantică cu Atlanticul de Nord fiind, în acest sens, o linie de comunicații pentru reîntărire strategică. În domeniul aerian, am agreeat o Strategie Aeriană Întrunită la nivel aliat, care reprezintă un facilitator-cheie pentru misiunile NATO de poliție aeriană și apărare împotriva rachetelor balistice pe timp de pace. Aceasta va consolida politica noastră integrată în domeniul aerian și al apărării anti-rachetă și va furniza orientările necesare astfel încât capacitățile noastre aerospațiale să poată opera împreună de o manieră integrată, mai rapid și mai eficient, în timp de pace, criză și conflict. Ne confruntăm, de asemenea, cu noi amenințări generate de rachetele de croazieră și proliferarea tehnologiilor aferente, precum și de noi provocări, precum cele vizând dispozitivele aeriene fără pilot și vom continua să monitorizăm evoluțiile care ar putea afecta securitatea Alianței. Recunoscând faptul că domeniul spațial este unul marcat de o dinamică ridicată și de dezvoltări rapide, aspect esențial pentru o postură de apărare și descurajare coerentă a Alianței, am agreeat să dezvoltăm o politică spațială cuprinzătoare a NATO.

20. Amenințările cibernetice la adresa securității Alianței sunt din ce în ce mai frecvente, complexe, distructive și constrângătoare. NATO va continua adaptarea pentru a răspunde amenințărilor din spațiul cibernetic, generate de actori statali și non-statali, inclusiv sponsorizate de state. Apărarea cibernetică face parte din sarcina de bază a NATO de asigurare a apărării colective. Trebuie să putem opera cu aceeași eficacitate în spațiul cibernetic ca și în plan aerian, terestru și maritim, respectiv să consolidăm și să sprijinim postura de ansamblu a Alianței. În acest scop vom continua să considerăm spațiul cibernetic ca fiind un domeniu operațional. Am decis asupra modalității de integrare a capacităților cibernetice suverane, oferite voluntar de către statele aliate în cadrul operațiilor și misiunilor Alianței, sub o strictă conducere politică. Reafirmând mandatul pur defensiv al NATO, suntem decisi să utilizăm întregul arsenal de capacități, inclusiv capacități cibernetice, pentru a descuraja, apăra și combate întregul spectru al amenințărilor hibride, inclusiv cele care fac parte din campanii hibride. Trebuie să consolidăm schimbul de informații pentru a ajunge la o mai bună cunoaștere a situației, pentru a sprijini NATO în procesul de luare a deciziilor, precum și în acțiunile sale. Vom continua să lucrăm împreună pentru a dezvolta măsuri care să ne permită să impunem costuri celor care ne fac rău. Statele aliate pot, atunci când este cazul, să atribuie activități cibernetice maligne și să răspundă de o manieră coordonată, admitând faptul că atribuirea unui atac cibernetic este o prerogativă exclusiv națională. Suntem decisi să consolidăm apărările cibernetice naționale, prin implementarea deplină a angajamentului politic privind consolidarea eforturilor naționale în domeniul apărării cibernetice ("Cyber Defence Pledge"), aspect esențial pentru consolidarea rezilienței naționale și mărirea costurilor unui atac cibernetic. Ne reafirmăm angajamentul de a acționa în conformitate cu dreptul internațional, inclusiv Carta ONU, dreptul internațional umanitar, respectiv drepturile omului, aplicabile în funcție de caz. Sprijinim de asemenea efortul pentru menținerea păcii și securității internaționale în spațiul cibernetic, precum și pentru promovarea stabilității, reducerea riscului de conflict, recunoscând că noi toți vom avea numai de beneficiat dintr-un spațiu cibernetic predictibil, sigur și în conformitate cu normele în vigoare. Vom continua să dezvoltăm cooperarea cu industriile și instituțiile academice aliate prin promovarea inovării, pentru a ține pasul cu progresele din domeniul tehnologic.

21. Națiunile noastre sunt supuse amenințării în creștere din partea statelor și actorilor non-statali care utilizează activități de tip hibrid pentru a crea ambiguitate și a face neclare limitele de separare dintre pace, criză și conflict. În timp ce responsabilitatea primară de a răspunde amenințărilor hibride aparține statelor vizate, NATO este gata, în baza deciziei Consiliului, să sprijine aliații în orice etapă a campaniei hibride. În cazurile războiului hibrid, Consiliul poate decide să invoce articolul 5 al Tratatului de la Washington, ca în cazul unui atac armat. Ne consolidăm reziliența, ne îmbunătățim cunoașterea situațională și ne întărim descurajarea și postura de apărare. Ne extindem, de asemenea, instrumentarul avut la dispoziție

pentru a face față activităților hibride. Anunțăm crearea echipelor de sprijin pentru contracararea amenințărilor hibride, care oferă asistență ajustată și adaptată aliaților, la cererea acestora, în pregătirea răspunsului și în răspunsul la activitățile hibride. Vom continua să ne sprijinim partenerii pe măsură ce își întăresc reziliența la provocările hibride.

22. Susținem integral Rezoluția Consiliului de Securitate ONU 2166 referitoare la doborârea zborului civil MH-17 și solicităm Federației Ruse să accepte responsabilitatea pentru acesta și să coopereze pe deplin cu eforturile de stabilire a adevărului, realizare a justiției și atribuire a responsabilității.

23. Măsurile de asigurare continuă să ofere fundamentul pentru asigurare și descurajare. În plus, măsurile adaptate de asigurare pentru Turcia de răspuns la amenințările de securitate tot mai mari din sud contribuie la securitatea întregii Alianțe, și vor fi pe deplin implementate. Am întărit Forța de Răspuns a NATO, iar Forțele de Reacție Rapidă sunt pregătite pentru dislocare într-un termen scurt.

24. Am stabilit o prezență avansată în partea estică a Alianței, care este acum operațională și a cărei implementare deplină va continua.

25. Ca parte a acesteia, în conformitate cu decizia noastră de la Varșovia, prezența avansată consolidată a patru grupări multinaționale, de nivel batalion, pregătite de luptă în Estonia, Letonia, Lituania și Polonia include în total peste 4.500 de trupe din întreaga Alianță, capabile să opereze alături de forțele naționale de apărare. Comandamentul multinațional de divizie nord-est a fost creat și va atinge capacitatea deplină până în decembrie 2018.

26. Am dezvoltat, de asemenea, prezența avansată adaptată în regiunea Mării Negre. În România, o brigadă multinațională-cadru pentru instruirea trupelor terestre ale aliaților este constituită, și în prezent se lucrează în continuare la dezvoltarea capacității brigăzii de a contribui la întărirea posturii de apărare și descurajare a Alianței. O serie de măsuri aeriene și maritime pentru regiunea Mării Negre au condus la o creștere substanțială a prezenței și activității maritime a NATO în Marea Neagră. Salutăm progresul înregistrat în direcția implementării depline a măsurilor agreeate, și în special în domeniul maritim, constatând că sunt necesare în continuare eforturi suplimentare.

27. Suntem hotărâți să finalizăm, inclusiv prin capacitatea deplină a Nucleului Regional pentru Sud, eforturile suplimentare pentru implementarea tuturor elementelor Cadrului pentru Sud, respectiv capacitatea de anticipare și răspuns la crize provenind din sud, ameliorarea capabilităților pentru operațiuni expediționare și consolidarea capacității NATO de proiectare a stabilității prin parteneriate regionale și eforturi de construire de capacități. Aceste eforturi includ planificare anticipată și derularea mai multor exerciții ale căror scenarii reflectă mediul strategic din sud. În acest sens, ne-am angajat la cooperarea NATO cu anumiți parteneri care au solicitat sprijinul nostru, prin consolidarea capacității noastre de a oferi activități de instruire, consiliere și mentorat. Forțele și comandamentele naționale vor fi oferite de Aliați pentru executarea și coordonarea acestor activități. Acestea vor consolida contribuția NATO la eforturile comunității internaționale de proiectare a stabilității dincolo de frontierele noastre.

28. Ca parte a unei abordări mai ample și a eforturilor comune ale comunității internaționale, vom continua să aplicăm abordarea noastră de descurajare și apărare împotriva actorilor non-statali cu aspirații statale, capabilități și resurse, și care amenință sau afectează securitatea populațiilor aliate și integritatea teritoriului aliat.

29. Am adoptat, de asemenea, decizii cu impact profund privind adaptarea și întărirea Structurii de comandă a NATO, fundamentul militar al Alianței. Aceasta va permite Comandanților noștri Supremi să comande și să controleze forțele astfel încât să gestioneze orice provocare militară sau amenințare de securitate, în orice moment, din orice direcție, inclusiv operații de mare amploare pentru apărarea colectivă, precum și să asigure transformarea adecvată și pregătirea pentru situații viitoare, în special prin dezvoltarea capabilităților, educație și instruire. Vom stabili un Centru de operații cibernetice în Belgia pentru a asigura cunoașterea situațională și coordonarea activității operaționale în domeniul cibernetic a NATO, un Comandament de Forțe Întrunite la Norfolk în Statele Unite, care se va concentra pe protejarea liniilor de comunicare transatlantică, și un Comandament Întrunit de Sprijin în Germania pentru a asigura libertatea de acțiune și susținerea în spatele dispozitivului propriu, în sprijinul circulației rapide a trupelor și a echipamentului, înspre, de-a lungul și dinspre Europa. Așteptăm cu nerăbdare stabilirea cât mai curând a celor două componente terestre de comandă de nivel multi-corp de armată. Structura de comandă adaptată a NATO sporește și întărește relația dintre comandamentele din Structura de forțe NATO și comandamentele naționale, și îmbunătățește, totodată, înțelegerea regională. Am agreeat un plan de implementare, și vom spori în mod substanțial contribuțiile cu personal militar pentru a pune în practică Structura de comandă adaptată a NATO.

30. Contribuțiile aliate la comandă și control prin Structura de forțe NATO rămân esențiale. Luăm notă de oferta României de a dezvolta o capacitate terestră de comandă și control la nivel corp de armată pe teritoriul său pentru a contribui la planificarea procesului de reîntărire în regiune, precum și de oferta Danemarcei, Estoniei și Letoniei de a consolida în continuare comanda și controlul în regiunea Baltică prin stabilirea unui Comandament multinațional de divizie complementar. Luăm notă de oferta italiană, pe baze rotaționale, privind un Comandament de divizie pentru susținerea activităților vizate de Cadrul consolidat pentru sud.

31. Capacitatea noastră de a face față provocărilor unui mediu de securitate în schimbare este fundamentată pe o multitudine de capabilități robuste, sofisticate și optimizate în toate domeniile, inclusiv un volum mai mare de forțe durabile și interoperabile, de calitate superioară, complet dislocabile și care beneficiază de sprijin deplin și capabilități care se care sunt menținute la un nivel ridicat de operativitate pentru a îndeplini întreg spectrul de sarcini și misiuni ale Alianței. Vom asigura disponibilitatea acestor forțe și capabilități prin implementarea deplină și în timp util a cerințelor identificate de NATO. Prin furnizarea acestor capabilități, suntem angajați față de: Alianță și cooperarea multinațională pentru a răspunde nevoilor

comune; creșterile necesare ale cheltuielilor în domeniul apărării, inclusiv pentru cercetare și dezvoltare; maximizarea utilizării eficiente a resurselor; sporirea interoperabilității noastre; și dezvoltarea unui răspuns prin eforturi naționale și cooperare multinațională, după caz, cu privire la dependențele persistente față de echipamentele militare de origine rusească. Vom continua să stimulăm inovația pentru menținerea avansului tehnologic.

32. Salutăm numeroasele inițiative concrete multinaționale, bilaterale și naționale, care contribuie la postura noastră întărită. Prin semnarea Scrisorilor de Intenție și a Memorandurilor de Înțelegere pentru cooperarea multinațională și bilaterală în domenii ce privesc capabilitățile, aliații au demonstrat în termeni concreți intenția lor de a contribui la partajarea echitabilă a sarcinilor.

33. Cea mai mare responsabilitate a Alianței este aceea de a proteja și apăra teritoriul și populațiile noastre în fața atacurilor, conform Articolului 5 din Tratatul de la Washington. Nimeni nu ar trebui să pună la îndoială hotărârea NATO, atunci când este amenințată securitatea oricărui dintre membrii săi. Confruntată cu un mediu internațional de securitate extrem de divers, complex și solicitant, NATO va menține întreaga gamă de capacități necesare pentru descurajarea și apărarea împotriva oricărei amenințări la adresa siguranței și securității populațiilor noastre, de oriunde ar apărea.

34. Măsuri credibile de apărare și descurajare sunt esențiale ca mijloace de prevenire a conflictelor și războiului și se vor baza în continuare pe o combinație adecvată de capacități nucleare, convenționale și de apărare antirachetă. O postură robustă de apărare și descurajare întărește coeziunea Alianței și asigură o legătură transatlantică fundamentală, la nivel politic și militar, printr-o distribuie echitabilă și durabilă a rolurilor, responsabilităților și sarcinilor. NATO continuă să se adapteze pentru a garanta că postura sa de descurajare și apărare rămâne credibilă, coerentă, rezistentă și adaptabilă la un mediu de securitate în schimbare. Aceasta include un răspuns eficient la schimbările în postura și doctrina unor adversari potențiali și la investițiile semnificative ale acestora în modernizarea și dezvoltarea de capacități.

35. Scopul aliaților este de a continua susținerea descurajării ca un element de bază al apărării noastre colective și de a contribui la securitatea indivizibilă a Alianței. În conformitate cu evoluțiile din mediul de securitate, NATO a întreprins măsuri pentru a se asigura că toate componentele de descurajare nucleară se mențin în condiții de siguranță, securitate și eficacitate. Atâta timp cât există arme nucleare, NATO va rămâne o alianță nucleară. Forțele strategice ale Alianței, în special cele ale Statelor Unite ale Americii, constituie garanția supremă a securității aliaților. Forțele nucleare strategice independente ale Regatului Unit și ale Franței au un rol de descurajare propriu și contribuie semnificativ la securitatea de ansamblu a Alianței. Aceste centre decizionale separate ale aliaților contribuie la descurajare, complicând calculele potențialelor adversari. Postura de descurajare nucleară a NATO se bazează, de asemenea, pe armamentul nuclear al Statelor Unite dislocat avansat în Europa și pe capacitățile și infrastructura furnizate de aliații interesați. Contribuțiile naționale în domeniul platformelor aeriene cu dublă utilizare la misiunea NATO de descurajare nucleară rămân un element central în acest efort. Încurajarea contribuțiilor din partea aliaților interesați pentru a se asigura cea mai largă participare posibilă la aranjamentele convenite în partajarea sarcinilor în domeniul nuclear va întări misiunea în mod suplimentar. Aliații interesați vor continua să ia măsuri pentru a asigura o atenție constantă a factorilor de conducere și un nivel susținut de excelență instituțională pentru misiunea de descurajare nucleară, coerența între componentele convenționale și nucleare ale posturii NATO de descurajare și apărare, precum și o comunicare strategică eficientă.

36. Scopul fundamental al capacității nucleare a NATO este acela de menținere a păcii, de prevenire a constrângerilor și de descurajare a agresiunilor. Având în vedere deteriorarea mediului de securitate în Europa, o Alianță nucleară credibilă și unită este esențială. Armele nucleare sunt unice. Circumstanțele în care NATO ar putea fi nevoită să folosească arme nucleare sunt extrem de improbabile. NATO reafirmă că orice utilizare de arme nucleare împotriva NATO ar modifica în mod fundamental natura unui conflict. Totuși, dacă securitatea fundamentală a oricărui membru al său ar fi amenințată, NATO are capacitățile și hotărârea de a impune unui adversar costuri care ar fi inacceptabile și care ar depăși cu mult beneficiile pe care orice adversar ar spera să le obțină.

37. Apărarea anti-rachetă poate completa rolul armelor nucleare în acțiunile de descurajare; aceasta nu poate însă să le înlocuiască. La Summit-ul NATO de la Lisabona din 2010 am agreeat să dezvoltăm o capacitate NATO de apărare împotriva rachetelor balistice (BMD) pentru a îndeplini sarcina noastră principală de apărare colectivă și pentru a furniza acoperire și protecție totală populațiilor, teritoriilor și forțelor europene ale NATO împotriva amenințărilor în creștere generate de proliferarea rachetelor balistice. Capabilitatea NATO de apărare împotriva rachetelor balistice (NATO BMD) este pur defensivă. Aceasta se bazează pe obiective și principii politice neschimbate din 2010, inclusiv provocarea rezonabilă, disponibilitatea, fezabilitatea tehnică și, nu în ultimul rând, evaluarea comună a amenințării. Dacă eforturile internaționale vor reduce amenințările datorate proliferării rachetelor balistice, apărarea împotriva rachetelor balistice a NATO poate și va fi adaptată corespunzător. Controlul politic și supravegherea deplină exercitate de către aliați sunt esențiale, iar implementarea deplină va fi asigurată și monitorizată.

38. NATO BMD se bazează pe contribuții naționale voluntare, îndeosebi mijloacele Abordării Adaptive în Etape a Sistemului SUA de Apărare Antirachetă din România, Turcia, Spania și Polonia. Contribuții naționale voluntare suplimentare vor aduce robustețe capacității.

39. Capacitatea inițială operațională a NATO BMD a fost declarată în 2016 și următoarea etapă majoră este completarea componentei de bază de comandă și control (C2) a NATO BMD, singura dezvoltată din fonduri comune. Vom continua să identificăm oportunități de îmbunătățire rapidă și efectivă a adoptării C2 a NATO BMD, de a cărei definitivare depinde atingerea maturității și Capabilitatea Operațională Deplină.

40. Vom continua angajarea în dialogul cu statele terțe, de la caz la caz, în vederea îmbunătățirii transparenței, încrederii reciproce și a creșterii eficienței apărării împotriva rachetelor balistice.

41. NATO BMD nu este îndreptată împotriva Rusiei și nu va submina capacitățile strategice de descurajare ale Rusiei. NATO BMD este proiectată să apere împotriva potențialelor amenințări provenite din afara spațiului Euro-Atlantic. Am explicat Rusiei de mai multe ori că sistemul BMD nu este eficient împotriva sistemului strategic al Rusiei de descurajare nucleară și că nu există nicio intenție de reconfigurare a acestui sistem pentru a avea în viitor o astfel de capacitate. Prin urmare, declarațiile ruse care amenință să țințească aliații din cauza NATO BMD sunt inacceptabile și contraproductive. În cazul în care Rusia este gata să discute cu NATO pe tema BMD, și sub rezerva acordului Alianței, NATO rămâne deschisă pentru discuții.

42. Controlul armamentelor, dezarmarea și neproliferarea au adus și trebuie să aducă în continuare o contribuție esențială la îndeplinirea obiectivelor de securitate ale Alianței, precum și pentru asigurarea stabilității strategice și a securității noastre colective. NATO are o istorie îndelungată în ceea ce privește îndeplinirea angajamentelor sale în materie de neproliferare și dezarmare. După sfârșitul Războiului Rece, NATO a redus considerabil numărul de arme nucleare staționate în Europa și dependența de arme nucleare în strategia NATO. Regretăm faptul că nu au devenit mai favorabile condițiile pentru atingerea obiectivelor privind dezarmarea, în perioada care a trecut de la summit-ul NATO de la Varșovia, din 2016. Aliații rămân hotărâți, în mod colectiv, să sprijine aranjamentele și obligațiile existente în materie de dezarmare, controlul armamentelor și neproliferare. Aliații rămân deschiși pentru negocieri viitoare în domeniul controlului armamentelor, cu scopul de a consolida securitatea Alianței, ținând cont de mediul internațional de securitate predominant. Recunoaștem reducerile în domeniul armamentului nuclear strategic realizate de către Statele Unite ale Americii și Federația Rusă și salutăm intrarea în vigoare a limitărilor centrale impuse de noul Tratat privind reducerea armamentului strategic (noul START) începând cu 5 februarie 2018. Noul START contribuie la stabilitatea internațională, iar Aliații își exprimă sprijinul puternic pentru continuarea implementării sale și pentru un dialog neîntârziat și activ pe tema modalităților de îmbunătățire a stabilității strategice.

43. Rămânem profund îngrijorați de proliferarea armelor nucleare și a altor arme de distrugere în masă (ADM), precum și a vectorilor purtători ai acestora și a materialelor conexe, de către state și actori non-statali, care reprezintă o amenințare în creștere pentru populațiile, teritoriile și forțele noastre. Abordarea acestei amenințări rămâne o prioritate internațională urgentă. În ultimii ani, regimul internațional de neproliferare a fost supus provocărilor, în special din cauza utilizării de arme chimice în Siria de către regimul sirian și ISIS/Da'esh, dezvoltarea intensivă a unor programe ilicite și obstrucționarea politică a implementării normelor de neproliferare. Utilizarea constantă de arme chimice în Siria, precum și folosirea acestora în Irak, Malaezia și Marea Britanie, pe care o condamnăm fără rezerve, evidențiază amenințarea în creștere și în evoluție a armelor de distrugere în masă la adresa Alianței. Subliniază totodată importanța eficienței cadrului multilateral și a cooperării internaționale în contracararea amenințărilor legate de armele de distrugere în masă, inclusiv prin intermediul Convenției privind Interzicerea Armelor Chimice și a Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC). Pe acest fond, salutăm decizia Conferinței statelor părți la OIAC din iunie 2018, în special cererea adresată experților independenți din cadrul Secretariatului Tehnic al OIAC de a iniția aranjamente pentru identificarea autorilor în cazurile de utilizare a armelor chimice în Siria. Solicităm ca toți autorii de atacuri chimice la nivel global să fie trași la răspundere și facem un apel la toate statele să se alăture Parteneriatului internațional împotriva impunității pentru utilizarea armelor chimice. NATO se va asigura că aliații își pot proteja populațiile, forțele și teritoriile, prin descurajarea și apărarea împotriva întregului spectru de amenințări de ordin chimic, biologic, radiologic și nuclear, precum și prin diminuarea consecințelor acestora, inclusiv prin forțe pregătite și dislocabile rapid.

44. La 50 de ani de la deschiderea spre semnare a Tratatului privind neproliferarea nucleară (NPT), acesta rămâne piatra de temelie a regimului global de neproliferare și are un rol esențial în menținerea păcii, securității și stabilității internaționale. Aliații sunt puternic angajați față de implementarea completă a Tratatului privind neproliferarea nucleară în toate aspectele sale, inclusiv în ceea ce privește dezarmarea nucleară, neproliferarea și utilizarea pașnică a energiei nucleare. Aranjamentele NATO în domeniul nuclear au fost întotdeauna în concordanță deplină cu prevederile NPT. În conformitate cu Declarația Consiliului Nord-Atlantic din 20 septembrie 2017, pe care o reafirmăm, NATO nu susține Tratatul privind interzicerea armelor nucleare, care se află în contradicție cu arhitectura actuală de neproliferare și dezarmare, riscă să submineze NPT, nu este în concordanță cu politica Aliată privind descurajarea nucleară și nu va consolida securitatea niciunui stat. Acest tratat nu va schimba obligațiile legale ale țărilor noastre în raport cu armele nucleare. Alianța își reafirmă hotărârea să construiască o lume mai sigură pentru toți și de a întreprinde demersuri practice și măsuri eficiente suplimentare în vederea creării condițiilor pentru negocieri viitoare în domeniul dezarmării nucleare și pentru obiectivul ultim al unei lumi fără arme nucleare, în concordanță deplină cu toate prevederile NPT, inclusiv Articolul VI, într-o manieră tot mai eficientă și verificabilă, care promovează stabilitatea internațională și care se bazează pe principiul securității nediminuate pentru toți.

45. Facem un apel către toate statele pentru intensificarea eforturilor de combatere eficientă a proliferării armelor de distrugere în masă prin universalizarea și implementarea deplină a Convenției privind interzicerea armelor chimice, Convenției privind interzicerea armelor biologice și cu toxine, a Tratatului privind neproliferarea nucleară, precum și prin Rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU 1540 și 2325 și prin inițiativele de verificare în domeniul dezarmării nucleare. Facem un apel la toate statele să declare și să mențină un moratoriu voluntar asupra testelor cu explozii nucleare sau a oricăror alte explozii nucleare, în așteptarea unei posibile intrări în vigoare a Tratatului pentru interzicerea totală a testelor nucleare. Salutăm contribuția Comisiei pregătitoare a Organizației Tratatului pentru interzicerea totală a armelor nucleare la eforturile de neproliferare și dezarmare nucleară, în special prin activitățile sale vizând stabilirea unui Sistem internațional de monitorizare și a unui Centru internațional de date. Alianța salută raportul în curs de publicare al Grupului pregătitor la nivel înalt de experți pe problematica Tratatului de interzicere a producerii de material fisil și solicită începerea imediată a negocierilor tratatului în cadrul Conferinței pentru dezarmare. Între timp, Alianța face apel la toate statele să declare și să mențină moratorii asupra producției de material fisil pentru arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare.

46. Tratatul privind forțele nucleare cu rază medie de acțiune (Tratatul INF) a reprezentat un element fundamental pentru securitatea euro-atlantică și rămânem pe deplin angajați pentru prezervarea acestui tratat de bază în domeniul controlului armamentelor. Respectarea pe deplin a prevederilor Tratatului INF este esențială. Statele Unite își respectă obligațiile în cadrul Tratatului INF și continuă să manifeste o transparență substanțială asupra programelor sale, urmărind, totodată, derularea unui dialog diplomatic cu Rusia. În același timp, aliații au identificat un sistem rusesc de rachete, codificat 9M729, care suscită îngrijorări serioase. După ani de negări și mistificări și în ciuda îngrijorărilor repetate exprimate de aliați, Federația Rusă a recunoscut numai de dată recentă existența acestui sistem fără a furniza transparența sau explicațiile necesare. Un anumit model de comportament și informațiile acumulate pe parcursul mai multor ani au dus la îndoieli larg răspândite asupra respectării de către Rusia a tratatului. În absența vreunui răspuns credibil din partea Rusiei asupra acestei noi rachete, Aliații consideră că evaluarea cea mai plauzibilă ar fi aceea că Rusia se află în situația de încălcare a Tratatului. NATO solicită Rusiei să răspundă la aceste îngrijorări într-o manieră substanțială și transparentă și să se angajeze, în mod activ, într-un dialog tehnic cu Statele Unite. Aliații își vor continua eforturile pentru abordarea Rusiei pe acest subiect în formatele bilaterale și multilaterale.

47. Ne menținem angajamentul față de controlul armamentelor convenționale, ca element cheie al securității euro-atlantice. Implementarea de manieră selectivă din partea Rusiei a Documentului Viena și a Tratatului Cer Deschis, precum și refuzul său îndelungat de a implementa Tratatul privind Forțele Convenționale în Europa, împreună cu postura sa militară agresivă, au subminat securitatea noastră. Aliații solicită Rusiei să revină la implementarea deplină și îndeplinirea angajamentelor asumate, în spiritul și litera acestora, fapt care este esențial pentru restabilirea transparenței militare și creșterea predictibilității în regiunea euro-atlantică. Aliații sunt hotărâți să mențină, consolideze și modernizeze regimul de control al armamentelor convenționale în Europa, în baza unor principii și angajamente cheie, incluzând reciprocitatea, transparența și acordul țării gazdă. Aliații subliniază importanța modernizării Documentului Viena, menținerea și întărirea Tratatului Cer Deschis și sprijinirea activă a discuțiilor în curs la nivel OSCE, inclusiv a Dialogului Structurat privind provocările actuale și viitoare la adresa securității din spațiul OSCE. Solicităm Rusiei să se implice în mod constructiv în aceste eforturi la Viena.

48. Reiterăm întregul sprijin al Alianței față de dezideratul unei denuclearizări complete, verificabile și ireversibile a Peninsulei Coreene. Salutăm recentele întâlniri și declarațiile celor doi lideri din Coreea de Sud și Republica Populară Coreeană (DPRK), precum și între liderii Statelor Unite ale Americii și DPRK, drept o contribuție în direcția realizării unei denuclearizări finale deplin verificabile a DPRK de o manieră pașnică. Condamnăm cu fermitate testele nucleare ale DPRK și lansarea de rachete balistice cu încălcarea a numeroase rezoluții ale Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite și solicităm DPRK să suspende astfel de teste, în conformitate cu angajamentele și obligațiile internaționale. De asemenea, condamnăm utilizarea de către DPRK a agentului neurotoxic VX în cazul asasinatului din Malaezia. Solicităm DPRK să implementeze în întregime obligațiile internaționale; să elimine capacitățile de război de tip nuclear, chimic și biologic și rachetele balistice și să renunțe la programele asociate acestora; să revină la respectarea prevederilor Tratatului de Neproliferare a Armelor Nucleare (NPT) și ale Acordului Cuprinzător încheiat cu Agenția Internațională a Energiei Atomice; să se conformeze prevederilor Convenției privind Armele Biologice și Toxice; și să adere la Convenția privind Armele Chimice. Solicităm tuturor națiunilor să mențină o presiune puternică asupra DPRK, inclusiv prin implementarea deplină a sancțiunilor ONU în vigoare. Reiterăm solidaritatea deplină cu partenerii noștri din regiune – Australia, Japonia, Noua Zeelandă și Coreea de Sud – alături de care am avut numeroase consultări pe acest subiect.

49. Suntem preocupați de intensificarea testelor cu rachete ale Iranului, de raza și precizia rachetelor balistice și de activitățile destabilizatoare ale Iranului în regiunea extinsă a Orientului Mijlociu. Facem apel la Iran să se abțină de la activități contrare Rezoluției Consiliului de Securitate ONU 2231, inclusiv toate anexele. Suntem determinați să ne asigurăm permanent că programul nuclear al Iranului rămâne pașnic, așa cum decurge din obligațiile și angajamentele sale internaționale de a nu urmări, dezvolta sau achiziționa niciodată arme nucleare. Subliniem importanța, pentru Iran, de a continua să coopereze deplin și la timp cu IAEA. Condamnăm sprijinul pentru activități teroriste, inclusiv sprijinul Iranului pentru o serie de actori non-statali cu capacități militare. De asemenea, facem apel la Iran să joace un rol constructiv contribuind la efortul de combatere a terorismului și de identificare de soluții politice pentru reconciliere și pace în regiune.

Siria are un inventar semnificativ de rachete balistice cu rază scurtă de acțiune care atinge porțiuni ale teritoriului NATO și ale teritoriilor partenerilor. Siria a utilizat extensiv aceste rachete împotriva propriei populații. Rămânem preocupați că Turcia a fost lovită de trei ori în ultimii patru ani de rachete lansate din Siria. Continuăm să monitorizăm și să evaluăm pericolul generat de rachete balistice din Siria.

Amenințarea în creștere generată de proliferarea rachetelor balistice în vecinătatea de sud-est a graniței Alianței a fost și rămâne principala motivație a dezvoltării și desfășurării sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al NATO, care este configurat să protejeze împotriva amenințărilor provenite din afara spațiului Euro-Atlantic.

50. Astăzi Alianța rămâne o sursă esențială de stabilitate într-o lume marcată de instabilitate accentuată. Eforturile de durată ale Alianței de asigurare a securității pentru toți membrii săi și contribuția la stabilitatea dincolo de granițele sale sunt legate de cele trei sarcini fundamentale ale acesteia și de abordarea de tip 360 de grade. Pe baza unei posturi de apărare și descurajare extinse și consolidate, alianța urmărește să contribuie la proiectarea stabilității și întărirea securității în afara propriului teritoriu, contribuind astfel la propria sa securitate generală. Vom continua să consolidăm rolul NATO în acest sens, oferind sprijin partenerilor, la cerere, pentru consolidarea unor instituții de apărare mai puternice, îmbunătățirea bunei guvernări, creșterea rezilienței, asigurarea propriei securități și eficientizarea contribuției la lupta contra terorismului. Investind în securitatea partenerilor contribuim la propria securitate. Alături de partenerii noștri, acolo unde este cazul, vom continua să oferim ajutorul necesar în gestionarea amenințărilor curente – înainte, în timpul și după încheierea unui conflict –

acolo unde acestea afectează securitatea Alianței, în conformitate cu politicile și procedurile NATO și cu luarea în considerare a implicațiilor politice.

51. Parteneriatele NATO sunt și vor continua să fie esențiale pentru sarcinile Alianței. Succesul politicii de parteneriate a NATO este demonstrat prin contribuția strategică a partenerilor în cadrul Alianței, respectiv pentru securitatea internațională. Prin stabilirea de parteneriate structurate, respectiv prin cooperarea cu alți actori sau organizații internaționale, inclusiv ONU, UE, OSCE și Uniunea Africană (UA), menținem un mediu cuprinzător de cooperare în domeniul securității, consolidăm dialogul politic și susținem cooperarea practică. Partenerii au contribuit și continuă să contribuie substanțial la operațiile și misiunile Alianței, precum și la activități de cooperare practică. Ne reafirmăm angajamentul pentru aprofundarea dialogului politic și cooperării practice cu orice stat care împărtășește valorile și interesele Alianței în direcția asigurării păcii și securității internaționale și vom continua dezvoltarea acestor parteneriate, astfel încât acestea să sprijine interesele Alianței, respectiv ale partenerilor.

52. Alianța a dezvoltat o relație de cooperare prin securitate cu Finlanda și Suedia, beneficiază tuturor părților și într-o gamă largă de domenii. Rămânem angajați față de consolidarea cooperării noastre, inclusiv prin consultări politice strânse, prin exerciții comune și împărtășirea informațiilor legate de cunoașterea situațională, pentru a răspunde provocărilor comune într-o manieră eficientă și oportună.

53. Ne reafirmăm angajamentul pentru asigurarea securității și stabilității pe termen lung în Afganistan. Misiunea Resolute Support înregistrează succes în activitățile de instruire, consiliere și asistență a forțelor afgane de securitate și apărare. În sprijinul guvernului afgan care continuă eforturile în direcția păcii și reconcilierii, vom continua să-i acordăm asistență, prin extinderea sprijinului financiar pentru forțele afgane până în 2024, precum și prin angajamentul de a acoperi deficitele care persistă în unele domenii, în special cele prioritare. Actorii regionali joacă un rol important în pacea și stabilitatea Afganistanului și, în acest context, îi îndemnăm să coopereze în lupta împotriva terorismului, îmbunătățirea condițiilor de dezvoltare economică, sprijinirea eforturilor guvernului afgan în direcția păcii și reconcilierii și totodată, să se abțină de la orice sprijin acordat insurgenților. În acest context, încurajăm Pakistan, Iran și Rusia să contribuie la stabilitatea regională prin acordarea de sprijin pentru un proces de pace inițiat și condus de către afgani.

54. Felicităm forțele irakiene de securitate și Guvernul Republicii Irak pentru succesele lor recente împotriva ISIL/Daesh și restabilirea controlului suveran asupra întregului teritoriu irakian. Lansăm în Irak o misiune necombatantă de instruire și construcție de capacități, la solicitarea Guvernului Republicii Irak, pentru sprijin adițional în eforturile sale de stabilizare a țării și de luptă împotriva terorismului, în toate formele și manifestările sale. Pe baza activităților curente de instruire, NATO va consilia înalți oficiali irakieni, cu precădere din Ministerul Apărării și de la Oficiul Consilierului Național pentru Securitate, și va instrui și consilia instructori și instituții de educație militară profesionistă pentru a sprijini Irakul să își dezvolte capacitatea de a construi structuri naționale de securitate mai eficiente și instituții de educație militară profesioniste. Un sector de securitate profesionist și responsabil este cheia stabilității țării și a întregii regiuni, precum și pentru propria noastră securitate. Incluziunea continuă a Forțelor de Securitate Irakiene și a instituțiilor de securitate irakiene rămâne de importanță vitală. Fără a aduce atingere autonomiei de decizie a NATO și în strâns acord cu cadrul general al eforturilor Coaliției Globale pentru înfrângerea ISIL/Daesh, misiunea NATO va menține o prezență redusă și accesibilă, și va completa eforturile prezente și viitoare ale Coaliției și ale altor actori internaționali relevanți, precum ONU și UE, după caz. Misiunea NATO în Irak se va baza în special pe sprijinul cu capabilități al Coaliției, în limita disponibilității acestora. Mulțumim Australiei, Finlandei și Suediei pentru angajamentele lor timpurii ca parteneri operaționali în această misiune. Sprijinul NATO pentru eforturile Irakului vor fi bazate pe parteneriat și incluziune, cu respectarea deplină a suveranității, independenței și integrității teritoriale a Republicii Irak.

55. Am andosat astăzi un Pachet pentru Sud, care include o gamă largă de inițiative de cooperare politică și practică în perspectiva unei abordări mai strategice, mai concentrate și mai coerente a Orientului Mijlociu și Africii de Nord, o regiune care se confruntă cu o multitudine de amenințări și provocări complexe, care la rândul lor afectează securitatea noastră. La nivel strategic, urmărim trei obiective principale: consolidarea descurajării și apărării NATO împotriva amenințărilor din sud; contribuția la eforturile internaționale de management al crizelor în regiune; și sprijinul acordat partenerilor regionali pentru conturarea rezilienței împotriva amenințărilor de securitate, inclusiv în lupta contra terorismului. Suntem angajați în construirea unei relații mai puternice și mai dinamice cu partenerii din Dialogul Mediteranean și Inițiativa de Cooperare de la Istanbul, inclusiv pentru asistența acestora în modernizarea instituțiilor lor de securitate și apărare. Astăzi am declarat Capacitatea Deplină a Nucleului Regional pentru Sud din Napoli. Nucleul va contribui la cunoașterea și înțelegerea provocărilor, amenințărilor și oportunităților regionale; va sprijini culegerea, managementul și schimbul de informații; va coordona activitățile NATO în sud; și va stabili contacte cu partenerii. Planificarea și exercițiile intensificate vor ajuta la ameliorarea capacității noastre de anticipare și de a răspunde la crizele din regiune. Centrul Regional NATO-ICI din Kuweit ne permite să lucrăm îndeaproape cu partenerii din regiunea Golfului pentru dezvoltarea securității regionale și combaterea amenințărilor comune. Lucrăm, de asemenea, pentru dezvoltarea relațiilor noastre cu Liga Statelor Arabe și cu Consiliul de Cooperare al Golfului și ne exprimăm speranța în consolidarea cooperării cu Uniunea Africană, astfel încât să fim mai în măsură să răspundem la amenințările și provocările comune.

56. Rămânem angajați în parteneriatul nostru de lungă durată cu Iordania în cadrul Dialogului Mediteranean. Ne exprimăm speranța că vom putea construi împreună, plecând de la implementarea cu succes a asistenței noastre pentru Iordania vizând construcția de capacități de apărare și în domeniul de securitate conexe (DCB) în domenii prioritare precum apărare cibernetică; contracararea dispozitivelor explozive improvizate; și pregătire civilă și management al crizelor. Suntem recunoscători Iordaniei, un partener cu oportunități sporite, pentru contribuțiile sale valoroase la operațiunile conduse de NATO și pentru găzduirea activităților noastre DCB de instruire pentru Irak.

57. Tunisia este un alt partener cheie în cadrul Dialogului Mediteranean. Suntem decizi să dezvoltăm mai departe cooperarea cu Tunisia. Am aprobat astăzi noi măsuri DCB de asistență, proiectate să sprijine autoritățile tunisiene să dezvolte mai departe capacitățile lor de apărare, ca răspuns la solicitarea acestora. Sprijinul nostru va completa eforturile internaționale existente și va include apărarea cibernetică, contracararea dispozitivelor explozive improvizate, și promovarea transparenței în managementul resurselor. Acest pachet DCB va fi implementat în special prin activități de educație și instruire și prin schimb de expertiză și bune practici, în conformitate cu standardele NATO.

58. Sprijinim procesul politic condus și asumat de Libia, care vizează promovarea reconcilierii politice naționale și consolidarea instituțiilor statului. În concordanță cu declarația Președintelui Consiliului de Securitate al ONU din 6 iunie 2018, salutăm angajamentul luat de părțile libiene de a lucra în mod constructiv cu ONU pentru a organiza alegeri incluzive, sigure și credibile, angajament cel mai recent exprimat la Conferința de la Paris din 29 mai 2018. În acord cu deciziile noastre de la Summit-urile din Țara Galilor și Varșovia, rămânem hotărâți să acordăm activități de consiliere Libiei în domeniul construcției instituțiilor de apărare și securitate, ca răspuns la solicitarea Prim-ministrului Guvernului de elaborare a unui Acord Național pentru sprijinirea consolidării instituțiilor sale de securitate. Sprijinul NATO va lua în calcul condițiile politice și de securitate. Orice asistență pentru Libia va fi acordată în deplină complementaritate și în strânsă cooperare cu alte eforturi internaționale, inclusiv cele ale ONU și ale UE, după caz. Suntem de asemenea pregătiți să dezvoltăm un parteneriat de durată care ar putea conduce la calitatea Libiei de membru în Dialogul Mediteranean.

59. Balcanii de Vest reprezintă o regiune de importanță strategică, așa cum a demonstrat-o lunga noastră istorie de cooperare și operațiunile din regiune. Ne manifestăm pe deplin angajamentul față de stabilitatea și securitatea în Balcanii de Vest, precum și față de sprijinirea aspirațiilor euro-atlantice ale statelor din regiune. Vom continua să lucrăm îndeaproape cu Balcanii de Vest în vederea menținerii și promovării păcii și securității regionale și internaționale. Valorile democratice, statul de drept, reformele interne și relațiile de bună vecinătate sunt vitale pentru cooperarea regională și pentru procesul de integrare euro-atlantică și salutăm progresul în această privință. Salutăm, de asemenea, progresul recent în ceea ce privește procesul de demarcare a frontierelor din regiune.

60. Prezența NATO în Kosovo, în special prin Forța NATO din Kosovo (KFOR), contribuie la asigurarea unui mediu de securitate stabil și sigur, prin cooperarea strânsă cu autoritățile din Kosovo și cu UE. Contribuie, de asemenea, la extinderea stabilității în regiunea Balcanilor de Vest. Orice modificare a posturii NATO va avea loc în funcție de condițiile din teren și nu de calendar. Vom continua să sprijinim dezvoltarea instituțiilor de securitate din Kosovo prin Echipa NATO de Asistență și Legătură, potrivit actualului mandat al acesteia. Implementarea interacțiunii sporite cu Kosovo înregistrează progrese atât în ceea ce privește dialogul, cât și cooperarea practică. Salutăm aspirațiile Kosovo de a-și îmbunătăți capacitatea de asigurare a stabilității și securității pentru toți locuitorii săi, precum și de a contribui la securitatea regiunii Balcanii de Vest.

61. Consolidarea relației NATO – Serbia este în beneficiul Alianței, al Serbiei și al întregii regiuni. Salutăm progresul continuu obținut în construirea parteneriatului NATO – Serbia și sprijinim continuarea dialogului politic și cooperarea practică dintre cele două. Reiterăm necesitatea unui progres continuu pentru dialogul Belgrad – Priștina, facilitat de UE, care ar trebui să ducă la normalizarea cuprinzătoare a relațiilor, inclusiv sub forma unui acord juridic. Încurajăm ambele părți să accelereze eforturile de normalizare a relațiilor și să implementeze pe deplin acordurile anterioare.

62. Reafirmăm angajamentul pentru politica NATO a Ușilor Deschise, potrivit articolului 10 din Tratatul de la Washington, care este una din marile succese ale Alianței. Aderarea Muntenegrului, anul trecut, și lansarea invitației, astăzi, către Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei reprezintă dovezi tangibile ale acestui angajament. Runderle succesive de extindere au întărit apărarea colectivă și securitatea spațiului euro-atlantic. Integrarea euro-atlantică promovează valori democratice, reformă și respectul pentru statul de drept. Ușa NATO este deschisă tuturor democrațiilor europene care împărtășesc valorile Alianței, care pot și doresc să își asume responsabilitățile și obligațiile care decurg din calitatea de membru, care sunt în poziția de a respecta principiile Tratatului, și a căror integrare poate contribui la securitatea spațiului euro-atlantic. Deciziile pe tema extinderii aparțin doar NATO; nicio terță parte nu poate fi implicată în acest proces. Ne manifestăm ferm angajamentul față de integrarea acelor state care aspiră să se alăture Alianței, în baza meritelor individuale. Încurajăm acei parteneri care aspiră să se alăture Alianței să continue implementarea reformelor și deciziilor necesare pregătirii pentru integrare. Vom continua să le oferim sprijin și să le susținem eforturile în direcția avansului procesului de integrare.

63. La Summit-ul de la București din 2008, am decis că NATO va adresa Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei o invitație de a se alătura Alianței imediat ce este identificată o soluție reciproc acceptabilă pe tema numelui, în cadrul ONU. Salutăm acordul istoric dintre Atena și Skopje privind problema legată de nume. În acord cu politica noastră, am decis să invităm guvernul de la Skopje să demareze negocierile de aderare la Alianță. Implementarea deplină a tuturor procedurilor interne referitoare la acordul pe tema numelui reprezintă o condiție pentru finalizarea cu succes a procesului de aderare. Felicităm guvernul pentru îmbunătățirea semnificativă a relațiilor de bună vecinătate, inclusiv pentru intrarea în vigoare a Tratatului de Prietenie, Bună Vecinătate și Cooperare cu Bulgaria. Apreciem eforturile ferme ale noului guvern de-a lungul ultimului an și progresul substanțial înregistrat în direcția adoptării unor reforme absolut necesare și încurajăm eforturi suplimentare în direcția reformelor, înainte și după aderare, în vederea consolidării contribuției țării la Alianță. Notăm, de asemenea, eforturile de a construi o societate multi-etnică funcțională, bazată pe implementarea deplină a Acordului-Cadru de la Ohrid, și încurajăm continuarea acestora. Facem apel la liderii politici din țară să joace un rol constructiv în aceste procese și în implementarea rapidă a acordului pe tema numelui. Apreciem sprijinul permanent al Skopje pentru operațiile și misiunile NATO și contribuțiile actuale la securitatea internațională.

64. Sprijinim pe deplin aspirațiile Bosniei-Herțegovina de integrare în NATO și ne manifestăm angajamentul față de respectarea integrității teritoriale și suveranității unei Bosnie-Herțegovina sigure și stabile. Apreciem Bosnia-Herțegovina pentru contribuțiile sale la operațiile NATO și pentru angajamentul său față de cooperarea și securitatea regională. Facem apel la

liderii din țară să lucreze constructiv și să demonstreze voință politică în beneficiul tuturor cetățenilor din Bosnia-Herțegovina, precum și a reformelor politice, economice și din domeniul apărării. Ne manifestăm speranța că alegerile generale din octombrie vor avea loc cu respectarea tuturor standardelor internaționale. Salutăm progresul substanțial, realizat în înregistrarea proprietăților imobile din sectorul apărării de către autoritățile din BiH, în vederea îndeplinirii criteriilor fixate de ministrii de externe NATO, la Tallinn, în aprilie 2010 și a prezentării primului Plan Național de Aderare. De atunci, deciziile Curții Constituționale din Bosnia-Herțegovina au indicat în mod clar că toate proprietățile foste iugoslave din sectorul de apărare sunt proprietatea statului Bosnia-Herțegovina. Prin urmare, înregistrarea proprietăților imobile din sectorul de apărare, localizate pe teritoriul Republicii Srpska ar trebui să se deruleze fără întârzieri. Suntem decizi să menținem dialog politic substanțial cu Bosnia-Herțegovina și să îi oferim sprijinul nostru continuu pentru implementarea Revizuirii sectorului de apărare și a altor reforme, inclusiv prin intermediul Cartierului General al NATO din Sarajevo. Încurajăm conducerea Bosniei-Herțegovina să utilizeze la maximum varietatea instrumentelor de securitate cooperativă puse la dispoziție de NATO.

65. Reiterăm decizia de la Summit-ul de la București din 2008 potrivit căreia Georgia va deveni membru al Alianței, cu MAP ca parte integrantă a acestui proces; astăzi, reafirmăm toate elementele acestei decizii, ca și deciziile ulterioare. Salutăm progresul semnificativ realizat din 2008. Salutăm rolul central jucat de Comisia NATO – Georgia și de Planul Național de Aderare, în ultima decadă, în aprofundarea dialogului politic și cooperării dintre NATO și Georgia. Recunoaștem progresul semnificativ în domeniul reformelor pe care Georgia le-a făcut și trebuie să le continue, care sprijină Georgia, un stat aspirant, să avanseze în pregătirile sale pentru aderare și care întăresc apărarea Georgiei și capacitățile de interoperabilitate cu Alianța. Relația Georgiei cu Alianța conține toate instrumentele practice pentru aderare. Salutăm dezvoltarea cooperării dintre NATO și Georgia, un parteneri cu oportunități sporite, în ceea ce privește securitatea la Marea Neagră, precum și progresul considerabil în implementarea unui număr de inițiative sub umbrela Pachetului Substanțial NATO – Georgia. Aprecieri extrem de mult contribuțiile semnificative la Forța de Răspuns NATO și la misiunea Resolute Support. Aceste eforturi, împreună cu participarea Georgiei în operații UE, demonstrează angajamentul Georgiei și capacitatea sa de a contribui la securitatea euro-atlantică. Suntem gata să sporim sprijinul nostru pentru Georgia, inclusiv în domenii precum contra-mobilitatea, instruire și exerciții, securitatea comunicațiilor, și așteptăm următorul exercițiu NATO – Georgia din 2019.

66. O Ucraină independentă, suverană și stabilă, ferm angajată față de democrație și statul de drept, este esențială pentru securitatea euro-atlantică. Ne menținem ferm sprijinul pentru dreptul Ucrainei de a-și decide propriul viitor și curs de politică externă fără interferențe din exterior. În contextul aspirațiilor de apartenență la NATO reiterate de Ucraina, ne menținem deciziile luate la Summit-ul de la București și la Summit-urile ulterioare. Succesul reformelor ample, inclusiv cu privire la combaterea corupției și promovarea unui proces electoral incluziv, bazat pe valori democratice, respect pentru drepturile omului, minorităților și statul de drept, va fi crucial pentru punerea bazelor unei Ucraine prospere și pașnice, ferm ancorate între democrațiile europene care respectă valori comune. Salutăm progresul semnificativ făcut deja în domeniul reformelor, în special în privința adoptării recente a Legii cu privire la Înalta Curte Anticorupție și a Legii cu privire la Securitatea Națională. În același timp, sperăm la noi progrese în privința eforturilor Ucrainei de a depăși provocările semnificative rămase și de a asigura implementarea completă și sustenabilitatea reformelor ambițioase, dar necesare, care trebuie să fie complet în acord cu obligațiile și angajamentele internaționale ale Ucrainei. Cu privire la Legea Educației, adoptată de Radă în septembrie 2017, aliații îndeamnă Ucraina să implementeze pe deplin recomandările și concluziile Comisiei de la Veneția. Ucraina ar trebui să utilizeze maximal toate instrumentele disponibile pentru ea în cadrul Comisiei NATO-Ucraina (NUC), în special Programul Național Anual, pentru a-și atinge obiectivul de a implementa principiile și standardele NATO. Rămânem angajați față de oferirea de sprijin continuu agendei de reforme a Ucrainei în sectorul de securitate și apărare, inclusiv prin intermediul Pachetului Cuprinzător de Asistență, astfel încât Ucraina să poată fi un furnizor mai bun pentru propria securitate. Salutăm dezvoltarea cooperării între NATO și Ucraina cu privire la securitatea Mării Negre. Vom sprijini, de asemenea, eforturile Ucrainei de a-și consolida reziliența față de amenințările hibride, inclusiv prin intensificarea activităților sale în cadrul Platformei NATO-Ucraina pentru Contracurarea Războiului Hibrid. Aprecieri, în mod deosebit, contribuțiile semnificative ale Ucrainei la operațiile aliate, la Forța de Răspuns a NATO și la exercițiile NATO și salutăm contribuția adusă de parteneriatul NATO-Ucraina la furnizarea securității și stabilității în zona euro-atlantică și dincolo de ea. Aceste contribuții măresc nivelul interoperabilității Forțelor Armate ale Ucrainei cu NATO. Recunoaștem interesul Ucrainei față de oportunitățile sporite din cadrul Inițiativei pentru Interoperabilitate a Parteneriatului. NATO va lua în considerare acest aspect, având în vedere deciziile luate la Summit-urile din Wales și Varșovia. Vom continua să lucrăm cu Ucraina, un partener de lungă durată al Alianței, pe baza principiilor și valorilor consacrate în Carta pentru un Parteneriat Distinctiv între NATO și Ucraina.

67. Continuăm să sprijinim dreptul tuturor partenerilor noștri de a face alegeri independente și suverane în politica externă și de securitate, fără presiune și constrângere din exterior. Rămânem angajați față de sprijinul nostru pentru integritatea teritorială, independența și suveranitatea Armeniei, Azerbaidjanului, Georgiei și Republicii Moldova. În acest context, continuăm să sprijinim eforturile pentru o soluționare pașnică a conflictelor din Caucazul de Sud, precum și din Republica Moldova, pe baza principiilor și normelor dreptului internațional, a Cartei ONU și a Actului Final de la Helsinki. Îndemnăm părțile să se angajeze, constructiv și cu voință politică sporită, în soluționarea pașnică a conflictelor, în cadrele de negociere stabilite.

68. Având în vedere experiența NATO în plan operațional, precum și mediul de securitate complex, este esențială o abordare politică, civilă și militară cuprinzătoare în activitățile de gestionare a crizelor, respectiv de securitate prin cooperare. În plus, acestea contribuie la eficacitatea apărării și securității noastre comune, fără a aduce un prejudiciu angajamentelor de apărare colectivă ale Alianței. În linie cu Planul de acțiune privind o abordare cuprinzătoare, vom continua să urmărim coerența în instrumentele NATO, abordările concertate cu statele partenere și organizațiile internaționale - ONU, UE și OSCE, precum și continuarea dialogului cu organizații neguvernamentale.

69. Uniunea Europeană rămâne un partener unic și esențial al NATO. Cooperarea dintre NATO și UE a cunoscut o dezvoltare substanțială și este deosebit de importantă în contextul provocărilor comune de securitate din vecinătatea noastră estică și sudică. Ne reafirmăm sprijinul pentru toate deciziile, principiile și angajamentele privind cooperarea dintre NATO și UE. Vom continua să întărim parteneriatul nostru strategic într-un spirit de deschidere deplină și reciprocă, transparență, complementaritate și respect pentru mandatele diferite ale celor două organizații, autonomiei de decizie, integrității instituționale, în conformitate cu cele stabilite la nivelul celor două organizații. Această cooperare va contribui la creșterea siguranței cetățenilor noștri și la promovarea păcii și stabilității în spațiul euro-atlantic și dincolo de acesta.

70. Am obținut rezultate tangibile în varii domenii, printre care combaterea amenințărilor hibride, cooperare operațională, inclusiv securitate maritimă, securitate și apărare cibernetică, capacități de apărare, industria apărării și cercetarea, exerciții și dezvoltarea capacităților în domeniul apărării și securității. Dialogul politic între NATO și UE rămâne esențial pentru avansarea acestei cooperări. Salutăm, de asemenea, angajamentele exprimate de ambele organizații de a îmbunătăți mobilitatea militară. Vom continua dezvoltarea și aprofundarea cooperării prin implementarea deplină a celor 74 de măsuri comune, care contribuie la coerență și complementaritate în eforturile noastre.

71. NATO recunoaște importanța unei apărări europene mai puternice și eficiente. Dezvoltarea coerentă, complementară și inter-operabilă a capacităților de apărare, prin evitarea duplicărilor inutile, sunt elemente-cheie pentru eforturile noastre comune de a avea un spațiu euro-atlantic mai sigur. Astfel de eforturi, inclusiv în contextul evoluțiilor recente, vor contribui la un NATO mai puternic, la creșterea securității comune, la partajarea responsabilităților transatlantice, la dezvoltarea de capacități necesare și la o creștere generală a cheltuielilor pentru apărare. Salutăm intenția de a continua aprofundarea cooperării NATO-UE, în conformitate cu Concluziile Consiliului European din iunie 2018. Notăm că UE analizează condițiile pentru participarea statelor terțe "like-minded" în noile inițiative și încurajăm progresele în această direcție.

72. Aliații non-UE continuă să contribuie semnificativ la eforturile UE de consolidare a capacităților de a gestiona provocările de securitate comune. Implicarea deplină a aliaților non-UE în aceste eforturi este esențială pentru parteneriatul strategic între NATO și UE. Încurajăm realizarea de pași reciproci în acest domeniu, reprezentând progrese tangibile, pentru sprijinirea unui parteneriat strategic consolidat.

73. Salutăm recenta semnare a Declarației comune de la Bruxelles, de către Secretarul General al NATO, președintele Consiliului European și președintele Comisiei Europene.

74. NATO conduce prin respectarea principiilor democrației și drepturilor omului; astfel sporește și eficacitatea noastră operațională. Vom continua să promovăm politici robuste de avansare a agendei privind Femeile, Pacea și Securitatea, precum și cea aferentă Copiilor și Conflictelor Armate și Protecției Civililor. Ne menținem angajamentul față de buna guvernare a sectorului de apărare și promovarea unor instituții de apărare transparente și responsabile, aflate sub control democratic, inclusiv prin Politica de Consolidare a Integrității. În aceste domenii, apreciem rolul important al societății civile ca forum de dialog, consiliere și asistență, precum și cooperarea noastră cu organizații internaționale.

75. NATO și partenerii săi se angajează să fie un motor al promovării implementării complete a Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 1325 și a rezoluțiilor ulterioare pe tema Femeilor, Păcii și Securității. Astăzi am andosat politica noastră revizuită și planul nostru de acțiune revizuit, pe tema Femeile, Pacea și Securitatea, care sunt parte integrantă a celor trei sarcini de bază ale NATO. Integrarea dimensiunii de gen și reprezentarea crescută a femeilor în structurile civile și militare ale NATO și în forțele Alianței și ale partenerilor îmbunătățesc eficiența noastră și contribuie la o Alianță mai modernă, mai activă, mai promptă și mai receptivă.

76. Cadrul solid al NATO cu privire la protecția copiilor în conflicte armate determină trupele desfășurate în operații și misiuni sub egida NATO să consolideze implementarea Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 1612 și a altor rezoluții relevante. Alianța va continua să-și actualizeze politica și să extindă operaționalizarea acesteia, luând în considerare cele mai bune practici ale Misiunii Resolute Support.

77. NATO și partenerii se angajează să se asigure că se depun toate eforturile pentru evitarea, minimizarea și atenuarea efectelor negative asupra civililor, ce rezultă din operațiile militare și misiunile sub egida NATO, așa cum se subliniază în noul nostru concept militar pentru protecția civililor.

78. Securitatea energetică joacă un rol important pentru securitatea noastră comună. O aprovizionare constantă și sigură cu energie, diversificarea rutelor de import, a furnizorilor și a resurselor energetice, precum și interconectivitatea rețelelor de energie au o importanță critică și ne sporesc rezistența în fața presiunilor politice și economice. Deși aceste probleme sunt în primul rând responsabilitatea guvernelor naționale, dezvoltările în domeniul energetic pot avea implicații politice și de securitate semnificative pentru aliați și pot afecta și partenerii noștri. Prin urmare, vom continua consultările aliate regulate pe teme privind securitatea energetică. Considerăm că este esențial să ne asigurăm că membrii Alianței nu sunt vulnerabili la manipulările politice sau coercitive ale energiei, fapt care constituie o amenințare potențială. Prin urmare, aliații vor continua să urmărească diversificarea surselor energetice, în conformitate cu propriile necesități și cerințe. Vom rafina rolul NATO în domeniul securității energetice în conformitate cu liniile directoare și principiile în vigoare și vom continua să dezvoltăm capacitatea NATO de a susține autoritățile naționale în asigurarea protecției infrastructurii critice, inclusiv împotriva activităților maligne de tip hibrid și cibernetic. Vom continua să ne îmbunătățim nivelul de cunoaștere situațională, inclusiv prin schimbul de informații și prin extinderea legăturilor noastre cu alte organizații internaționale, precum Agenția Internațională a Energiei, Agenția Internațională a Energiei Regenerabile și UE, după caz. De asemenea, vom continua să îmbunătățim eficiența energetică a forțelor noastre militare, inclusiv prin utilizarea de surse energetice sustenabile, atunci când este cazul.

79. NATO este o Alianță aflată într-un proces constant de modernizare și adaptare la noile provocări și amenințări de securitate. Astăzi am luat decizii importante pentru continuarea acestui proces de adaptare a NATO la un mediu de securitate marcat de provocări sporite. Am agreat o Structură de Comandă NATO nouă și consolidată, care răspunde cerințelor actuale și viitoare. Ca parte a procesului de adaptare instituțională, am agreat, de asemenea, un nou model pentru punerea mai rapidă la dispoziție a capabilităților. De asemenea, am continuat să îmbunătățim comunicarea strategică. Suntem satisfăcuți să ne întâlnim în noul sediu al NATO și suntem recunoscători pentru ospitalitatea manifestată de Belgia. Suntem interesați de raportul Secretarului general al NATO privind revizuirea funcțională a noului sediu al NATO, care să asigure că acesta dispune de structurile, expertiza, eficacitatea și eficiența necesare pentru a asigura un răspuns mai prompt și adaptat circumstanțelor în schimbare. Toate deciziile pe care le-am luat astăzi demonstrează unitatea, solidaritatea și soliditatea aliată. Am decis să ne reîntâlnim din nou anul viitor pentru a trece în revistă progresele înregistrate și pentru a marca cea de-a 70-a aniversare a Alianței noastre durabile.